

General | | Actualitzat el 07/05/2021 a les 07:00

Desenvolupament del nadó: quins són els senyals d'alarma

Parlem a la doctora Amalia Arce, pediatra de Món Pediàtric, sobre les etapes de desenvolupament i els passos que cal assolir segons l'edat, en aquest nou #CriarTalks

[inicentrareport]V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=HrhXCMXWY04>

Quins són els primers **senyals d'alarma** que ens avisen que hi pot haver un problema en el **desenvolupament del nadó**? És bo **estimular-los** perquè s'aixequin o caminin? Quines **dificultats** són motiu de preocupació? Hi ha una edat concreta per començar a parlar?

Sovint les mapaternitats venen acompanyats d'aquests i molts altres dubtes sobre el creixement de la nostra criatura. La talla i el pes són mesures objectives fàcils de valorar, però en el **neurodesenvolupament** hi ha ritmes molt diferents entre criatures.

En aquest #CriarTalks n'hem parlat amb la **Dra. Amalia Arce**, de **Món Pediàtric**, que ens ha resolt els dubtes dels nostres lectors.

[GotaVerdaPle] **Quines són les etapes del desenvolupament i què cal tenir en compte en cada una d'elles?**

[GotaVerdaBuit] El desenvolupament de les criatures dura tota la infància, si bé és cert que la primera etapa de 0 a 3 anys és molt important i s'hi donen alguns ítems del desenvolupament que són progressius. A diferència d'altres espècies animals que neixen més madures, els humans naixem molt **immadurs, dependents i vulnerables**, però això també ens permet després fer un desenvolupament molt més estructurat i molt més ampli que els altres animals, perquè el cervell té una capacitat de creixement molt gran durant els primers anys.

Així, el nadó quan neix té un sistema molt basat en **reflexos primitius**, i per això al principi està molt flexionat sobre si mateix, en posició fetal, i després de mica en mica es va obrint i va desenvolupant les habilitats, tant des del punt de vista **motor** (passa d'actes reflexos a moure el cap, després el cos, mirar-se les mans, estar assegut, voler desplaçar-se i finalment començar a caminar) com de **llenguatge** (inicialment basat en el tacte a través de la pell, després amb la mirada i finalment imitant sons fins que assoleix el llenguatge). Aquestes dues esferes són les més importants.

[GotaVerdaPle] **Quines edats marquen el pas a la següent etapa?**

[GotaVerdaBuit] Nosaltres marquem els **ítems del neurodesenvolupament**, que no són edats totalment fixes o establertes, sinó que pensem en **intervals**. Sabem que els nadons de l'entorn dels sis mesos comencen a estar asseguts, i n'hi haurà que ho faran abans o després, però sí que mirem que quan tinguin els nou mesos ho facin, per tant tens aquest marge de 2-3 mesos, i si ho supera llavors pot ser un senyal d'alarma.

Tot i que els **senyals d'alarma** els has de llegir de forma conjunta. Perquè de vegades **el desenvolupament no és simètric**, i un infant pot desenvolupar molt ràpidament la part motora i la de llenguatge no tant, i per tant s'ha de valorar de forma global.

Hi ha finestres de 2-3 mesos i d'altres molt més àmplies. Per exemple, la **deambulació**, caminar de forma autònoma, és a dir, fer 4 o 5 passes sense ajuda, hi ha nens que als 10-11 mesos ho fan,

però nosaltres tenim el ventall obert fins als 18 mesos, per tant és molt ampli.

D'altra banda, també és molt important **la intenció**. De vegades no és tan important que la criatura aconseguixi desplaçar-se com que demostri la **voluntat de voler-ho fer**. O en la parla: és diferent una criatura que no parla i tampoc se li veu cap intenció comunicativa, que una que no diu paraules, però que es comunica i que té aquesta intenció de fer-ho.

[GotaVerdaPle] **Cal estimular les criatures perquè assoleixin aquests ítems? O només acompanyar-les? Quina diferència hi ha entre les dues?**

[GotaVerdaBuit] Tècnicament parlem d'estimular quan detectes que un nen necessita un extra. Però en realitat **els humans estem dissenyats per estimular els nadons**. És a dir, aquest acompanyament, de fet, és una estimulació, perquè **som éssers socials**. Això ens ve de sèrie. Personalment, en condicions normals intento transmetre aquest sentiment de tranquil·litat de les famílies. Amb el dia a dia el nen anirà aprenent.

[GotaVerdaPle] **Si un nadó no s'asseu sol, és correcte asseure'l entre coixins per ajudar-lo a adquirir la posició?**

[GotaVerdaBuit] És correcte si és una cosa que a tu et surt fer-la, creus que el nadó la gaudeix, etc. Només en casos especials que calgui una estimulació específica es donaran instruccions a les famílies. Per la resta de casos, les accions han de sortir de forma **espontània i lúdica**. És cert que ara hi ha molta tendència a parlar del **moviment lliure**, etc., i al final penso que el que fem és posar massa normes a les famílies. Si a tu et sembla d'asseure la criatura, ella està bé i és una manera d'interactuar, jo no hi veig el problema.

[GotaVerdaPle] **Posar-los a un caminador quan la criatura no s'aguanta dreta sola, és bo?**

Segons el tipus de caminador. Si és d'aquests **rodons on el nadó va assegut a dins** i té rodes, aquests els pediatres **no els recomanem en cap cas**, perquè originen moltíssims accidents, ja que allà hi tenen moltíssima capacitat de moviment i molt poc control. En canvi, en **altres tipus de caminadors on el nen va agafat i empenyent, no hi ha cap problema**, sempre que siguin correctes pel que fa a seguretat.

[GotaVerdaPle] **Quins són els errors més freqüents que cometem les famílies?**

[GotaVerdaBuit] No m'agrada parlar d'"errors" perquè sembla que al final culpabilitzem, i no es tracta d'això. Partim de la base que tothom fa el millor que sap amb els recursos que té. Realment, quan no hi ha un problema, això va sol. Si n'hi ha, potser s'ha de fer algun canvi. Però sobretot l'important és no estar tan pendants del que es diu i el que es deixa de dir i deixar **que cada família ho faci a la seva manera**.

Sí que pot ser un problema la **negació de les dificultats**. És molt habitual perquè de vegades, entre aquestes finestres que dèiem, el caràcter de cada nen, l'estil parental, etc. hi ha moltes diferències individuals, i això fa que no acabi de ser clar si hi ha un problema o no. També hi fa molt la part emocional de reconèixer que hi ha dificultats, no és fàcil. No ho negues perquè no vulguis el millor per la criatura, sinó que **costa acceptar que hi ha un problema**.

[GotaVerdaPle] **De quina mena de dificultats estem parlant?**

Poden aparèixer des del principi i en diverses etapes:

[GotaVerdaBuit] Els **primers tres mesos** pot semblar un nino que menja i dorm, però després vas veient que **comença a obrir-se, a mirar al seu voltant, és sensible als estímuls externs**: a les mirades, al tacte... Comença a seguir-te amb la mirada i després et reconeix i et somriu. ?Si veiem que aquest nadó no fa aquest desenvolupament, hem d'estar atents i consultar.

[GotaVerdaBuit] Si arriba als **10 mesos** i **no s'asseu**, o si no té **cap intenció de desplaçar-se**.

[GotaVerdaBuit] A partir dels **18 mesos - 2 anys**, si presenta una dificultat molt evident amb tot el tema del llenguatge. **El llenguatge** és molt important, i si no apareix o no té un desenvolupament adequat, és un ítem important, perquè, a més, és el que ens defineix com a humans, i per tant és un senyal d'alarma.

[GotaVerdaPle] **Què cal fer si detectem algun d'aquests senyals d'alarma?**

[GotaVerdaBuit] El primer és **consultar amb el pediatre**. Normalment a les revisions sempre es pensa molt en el desenvolupament físic de la criatura i la part del neurodesenvolupament també és molt important. La diferència és que en el cas físic parlem de valors matemàtics de talla i pes, i per tant és molt senzill valorar, però en el neurodesenvolupament les valoracions són més complexes, perquè es basen també en la percepció de la família d'allò que li preguntes. N'hi ha que es preocupen per coses que són normals per l'edat i d'altres al contrari.

La revisió dels 18 mesos per a mi és molt important. De fet totes les que passen entre els 12 i els 24 mesos, perquè és una etapa que tant pediatres com famílies tendim a pensar que ja està tot fet i en canvi és quan podem detectar coses importants, veient com el nen interactua, la seva actitud corporal, la seva mirada, etc.

[GotaVerdaPle] **Heu detectat un increment de casos de dificultats en el desenvolupament arran de la pandèmia?**

[GotaVerdaBuit] En el cas de nadons que estan en el seu **primer any de vida**, com que l'estímul principal acaba sent l'entorn més proper, el pare o la mare, realment crec que **ha influït poc**. Pot haver influït indirectament, perquè **ha influït en la salut mental dels adults** i en les situacions personals i els nens són molt sensibles al que passa en el seu entorn. Però si tenen les capacitats, els nadons el confinament l'han notat poc.

Si ens referim a nens més grans, la **socialització** va prenent cada vegada més importància, fins al moment culminant de l'adolescència, i segons l'edat ja els pot haver afectat una mica més. Però també tenen una gran capacitat de **resiliència** i per tant pot ser que en un moment donat es frenin, però després tot torna a rutllar.

[GotaVerdaPle] **El primer senyal d'alarma, quan podria donar-se i com detectar-lo?**

[GotaVerdaBuit] Quan als **3 mesos el nadó no connecta**, no et busca, no et somriu, plora molt i de forma molt irritable.

[GotaVerdaBuit] **Entre els 3 i els 6 mesos**, si **no fa servir les mans** (o una d'elles) que **no aguanta bé el cap** o que **no té interès per l'entorn** (com per exemple no voler estar estirat al cotxet per poder veure el món).

[GotaVerdaBuit] Entorn als **9 mesos**, la **sedestació**: han d'asseure's i han de ser capaços de donar-se la volta estirats. També han de tenir la **intenció de desplaçar-se**, sigui de la manera que sigui.

[GotaVerdaBuit] Entorn als **12 mesos** han d'intentar **caminar** o com a mínim **posar-se drets**. També ha d'entendre **indicacions senzilles**, reconèixer el seu **nom**, **saludar**, imitar gestos senzills.

[GotaVerdaBuit] Cap als **18 mesos** entrariem ja en el **joc simbòlic** i el **llenguatge**, la intenció comunicativa i social.

També **és possible que els primers senyals els detectin a l'escola bressol**. Hem de tenir

present que allà hi ha professionals que veuen molts nens i sempre de la mateixa edat. Quan l'educadora ens dona algun input d'alguna cosa que li crida l'atenció, jo ho tindria en compte i faria la consulta. Són professionals que estan molt acostumades a tractar amb nens de la mateixa edat i molta experiència amb veure coses que es diferencien del que és esperable.

[info]Pots visitar la web de Món pediàtric a www.monpediatric.com[/info]

[ficentrareport]

[enquestaregistre]